

„Moeder?.... Weet ik niet meer....” Hij oogknipperde, staarde dan weer voor zich uit, wat stil en schuw.

Pauline, geschrokken, blikte als om hulp naar Huib. Diens oogen stonden dof, een seconde maar; toen glimlachte hij, iets van zachten spot om den mond. „Doet er niets toe, hoor.... Zeggen we ook maar Bertje 't Voorkomt verwarringen.... Loop jij maar met hem door, Lieneke, neem een open bakje.... Ik zorg voor z'n bagage.”

Met z'n drieën dus nu voortaan.... Ze wilden gaan verhuizen, maar voorloopig was het ongebruikt vertrekje, dat ze „de logeerkamer” hadden genoemd, voor Bertje ingericht. De jongen keek er verwonderd om zich heen. Zóó klein was het nergens in Indië. Iets anders zei hij er niet over. In het algemeen bleek hij weinig spraakzaam. Toen hij van zijn moeder, dan ook al zeven jaren dood, zich niet veel te herinneren scheen — wie weet, het komt misschien nog wel eens los, trachtte Huib zich te troosten — hadden zij geprobeerd hem over zijn vader aan 't praten te krijgen. Met niet veel meer resultaat. Afgebeten, éénlettergrepig waren de meeste van Bertjes antwoorden. Hij had zeker ook veel van zijn vader gehouden? Ja. Was hij dikwijls alleen met hem geweest en praatte vader dan met zijn jongen? Nee. Er waren vaak gasten misschien? Nee, vader hield niet van gasten. Zóó. Maar.... hoe zat dat dan, was vader dan zoo dikwijls van huis? Geen antwoord, staren.

Duidelijk werd het ten slotte toch, dat Dirk van Tholen, in de laatste jaren van zijn leven, gewoonlijk al heel in de vroege naar zijn kantoor ging en pas 's avonds laat thuiskwam. De jongen lag dan doorgaans al in bed. En 's Zondags? Dan sliep vader of dronk splitjes en las de kranten. Het plan bleek bij van Tholen bestaan te hebben, al in 't vorige jaar, samen met Bertje naar Holland te komen, en dan voor goed. 't Was nonna Kitty die dat „soo beroerd” had gevonden, zei de jongen met een strak gezicht. Zij maakte zich vreeslijk boos erom en hilde, ja schold en krieschte soms als vader erover begon.... Of nonna Kitty het dan nu ook niet naar gevonden had, dat Bertje alleen naar Holland ging. Nee. Nonna Kitty gaf om Bertje niks. Zij snauwde hem af. Hij was dadelijk bij oom Antoine en tante Sophie gekomen, toen vader gestorven was, en zij alleen in een klein huisje, dat oom Antoine voor haar gekocht had en waar Bertje later niet meer mocht komen. Oom Antoine was een aardige man. Veel vroolijker en grappiger dan vader, en veel rijker ook. Twee auto's had hij, en zoo'n prachtige grammophon.

Bertje bleek werkelijk in geen enkel opzicht een lastig kind. Stilletjes ging hij zijn gang en leerde voor het admissie-examen H.B.S., waarvoor Huib hem had opgegeven. Kreeg ook wat privaattlessen van een hoofdonderwijzer, die aanstonds verklaarde: de jongen had een uitstekend verstand,